

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-479-5-6>

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE DEVELOPMENT OF STUDENT FOOTBALL IN UKRAINE

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОГО ФУТБОЛУ В УКРАЇНІ

Chopilko T. H. **Чопілко Т. Г.**

*Candidate of Physical Training
and Sports, Docent,
Senior Lecturer at the Department
of Football
National University of Physical Education
and Sport of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

*кандидат наук з фізичного виховання
і спорту, доцент,
старший викладач кафедри футболу
Національний університет фізичного
виховання і спорту України
м. Київ, Україна*

Chos M. V. **Чос М. В.**

*Postgraduate student
of the football department
National University of Physical Education
and Sports of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

*аспірант кафедри футболу
Національний університет фізичного
виховання і спорту України
м. Київ, Україна*

Shvets S. V. **Швець С. В.**

*Lecturer at the Department
of Physical Education
National University of bioresources
and nature use of of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

*викладач кафедри фізичного виховання
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
м. Київ, Україна*

Студентський спорт – важлива проміжна ланка між масовим спортом і спортом вищих досягнень, що допомагає вчорашнім новачкам підніматися до вершин спортивної майстерності [1, 3].

Завдяки студентському спорту з'являється можливість заповнити вакуум, виникаючий між юнацьким та дорослим. В більшості провідних зарубіжних країнах студентський спорт є основою національної спортивної політики, а більшу частину членів збірних команд з багатьох видів спорту складають спортсмени-студенти. Нажаль, студентський футбол в Україні розвинений не так, як в багатьох країнах Європи та світу [6–8].

Таким чином, розвиток студентського спорту, і футболу зокрема, має пріоритетне значення, а напрямок формує резерв для спорту вищих досягнень, а також популяризує цінності спортивної культури та здорового способу життя в молодіжному середовищі [2, 4, 5].

Розвиток студентського футболу в Україні базується на кількох ключових засадах, які забезпечують його функціонування та розвиток. Ці основи включають структурні, організаційні та освітні елементи, спрямовані на інтеграцію спорту в освітній процес і підвищення популярності футболу серед молоді [9, 10].

Основні теоретико-методологічні засади для розвитку студентського футболу в Україні:

1. Розвиток молодіжного спорту. Студентський футбол є частиною національної програми з розвитку молодіжного спорту. Участь у студентських змаганнях допомагає залучати молодь до активного способу життя, підвищує інтерес до фізичної культури та спорту.

2. Організація і координація. Однією з головних організацій, яка координує розвиток студентського футболу, є Української асоціації учнівського та університетського футболу (УАШУФ). Ця асоціація відповідає за проведення національних змагань, ліг і турнірів серед студентів, а також за співпрацю з університетами, спортивними федераціями та міжнародними організаціями.

3. Структура та змагання. Змагання з футболу серед студентів мають багаторівневу структуру:

– Всеукраїнська футбольна ліга студентів – основний турнір, де беруть участь команди університетів та коледжів;

– Універсіади – національні студентські спортивні змагання, які включають футбол як один з основних видів спорту. Переможці національних Універсіад можуть брати участь у міжнародних турнірах;

– Чемпіонати та кубки між університетами – на локальному рівні часто проводяться регіональні змагання між навчальними закладами.

4. Підтримка талантів. Розвиток студентського футболу також сприяє виявленню молодих футбольних талантів. Університетські змагання часто стають платформою для:

– потрапляння в професійні клуби;

– представництва України на міжнародних студентських турнірах, таких як чемпіонати світу серед студентів під егідою EUSA, FISU.

5. Популяризація та масовість. Для розвитку студентського футболу важливо популяризувати цей вид спорту серед молоді. Різні спортивні заходи, дні фізкультури та масові турніри сприяють залученню більшої кількості студентів до занять футболом. Футбол на студентському рівні не лише сприяє підвищенню фізичної форми, але й слугує платформою для виховання дисципліни, командної роботи та соціальної активності. Це особливо важливо для студентів, які готуються до професійної діяльності в галузі фізичної культури.

6. Освітня програма та інтеграція з навчальним процесом. У рамках розвитку фізичної культури в університетах футбол є важливою

частиною освітніх програм. Студенти мають можливість займатися футболом у рамках фізкультурних дисциплін або спеціальних спортивних секцій. Це сприяє:

- підвищенню рівня фізичної підготовки студентів;
- формуванню навичок здорового способу життя;
- вихованню командного духу та розвитку лідерських

якостей.

7. Інфраструктура. Студентський футбол вимагає розвитку спортивної інфраструктури в університетах. Багато університетів України мають власні спортивні об'єкти, які включають футбольні поля або міні-футбольні майданчики. Для успішного розвитку студентського футболу важливо:

- модернізувати та підтримувати інфраструктуру, що забезпечує можливості для тренувань та змагань;
- забезпечити доступ до сучасних умов для занять спортом, включаючи обладнання та інвентар.

8. Фінансування та підтримка. Одним з важливих аспектів розвитку студентського футболу є фінансова підтримка. Це включає:

- державні та університетські кошти на розвиток фізичної культури;
- спонсорство з боку приватних компаній та футбольних організацій;
- інвестиції у спортивну інфраструктуру та підтримку студентських команд.

9. Міжнародна співпраця. Українські студентські команди беруть участь у міжнародних турнірах, таких як чемпіонати Європи та світу серед студентів під егідою FISU (Міжнародна федерація університетського спорту) і EUSA (Європейська університетська спортивна асоціація), що сприяє підвищенню рівня змагань і популяризації українського студентського футболу за кордоном.

Таким чином, студентський футбол в Україні виконує важливу роль у вихованні спортивної культури, розвитку молодих талантів і забезпеченні можливостей для професійного та особистісного зростання.

Основи розвитку студентського футболу в Україні повинні включати добре організовану систему змагань, підтримку інфраструктури, інтеграцію спорту в освітній процес та підтримку молодих талантів. Успішна реалізація цих аспектів забезпечить сталий розвиток футболу як частини загальної фізичної культури та спорту в Україні.

Література:

1. Вавренюк С.А. Науково-теоретичні засади програмно-цільового управління розвитком фізичної культури і спорту для студентської молоді. *Актуальні проблеми державного управління*. 2014. № 2. С. 302–309.

2. Вацеба О. Універсиади – важлива форма виховання студентської молоді. *Проблеми фізичного виховання студентів*: матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., присвяч. 85-річчю заснування Дніпропетров. нац. ун-ту. – Дніпропетровськ, 2003. С. 107–108.

3. Войнаровський А.М. Соціально-педагогічний аспект розвитку студентського спорту у вищих навчальних закладах України. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ*: зб. наук. пр. Луцьк, 2013. Вип. 2. С. 233–236.

4. Драчук А.І. Оптимізація фізичного виховання студентів вищих закладів освіти гуманітарного профілю: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: [спец.] 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення», Львівський. держ. ін-т. фіз. культури. Львів, 2001. 20 с.

5. Дудорова Л.Ю. Соціально-педагогічні аспекти організації здорового способу життя студентської молоді: зб. наук. пр. / за ред. С.С. Єрмакова. Харків: ХДАДМ (ХХІІ), 2005. № 8. С. 24–31.

6. Мельник М.Г. Проблеми розвитку студентського спорту України у ХХІ столітті. *Вісник Чернігівського державного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*. Чернігів, 2015. Вип. 129, т. 1. С. 169–172.

7. Мельник М.Г. Студентський спорт в системі вищої освіти України. *Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті*: матеріали І міжнар. наук.-практ. конф. Ченстохова; Ужгород; Дрогобич, 2015. С. 222–223.

8. Мельник М.Г. Нормативно-правове регулювання студентського спорту України. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*: [зб. наук. пр.]. Київ, 2015. Вип. 10 (65). С. 105–108.

9. Мічуда Ю.П. Організаційні аспекти розвитку сучасного студентського спорту. *Стратегічне управління розвитком фізичної культури та спорту*: матеріали ІІІ регіон. наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю. Харків, 2015. URL: http://hdafk.kharkov.ua/ua/component/blog_calendar/2015/05/06?Itemid=253

10. Степанюк С. Всеукраїнські Універсиади як форма удосконалення спортивної майстерності студентської молоді (на прикладі Універсиади-93). *Здоров'я і освіта: проблеми та перспективи*: матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. Донецьк, 2002. С. 187–190.